

Відділення: Економіки

Секція: Фінанси, грошовий обіг і кредит

№	ПІБ учасника	НВЗ	Клас	Назва роботи	Базова дисципліна	Місто написання контрольної роботи
1	Дорожан Владислав Володимирович	НВК «Школа-ліцей» Торецької міської ради	11	Модель ціноутворення опціонів Блека-Шоулза	Математика	Слов'янськ
2	Шаповалова Дар'я Миколаївна	Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 18 ім. Дмитра Чернявського Бахмутської міської ради	11	Проблеми безробіття молоді на ринку праці	Математика	Слов'янськ
3	Халізева Дар'я Ігорівна	Комунальний заклад «Маріупольський технічний ліцей» Маріупольської міської ради	11	Дослідження кредитування фізичних осіб в Україні та чинників його розвитку	Математика	Маріуполь

РЕЦЕНЗІЯ
на наукову роботу учня 21 групи (11 класу) НВК «Школа-ліцей» м. Торецька
Дорожан Владислава Володимировича
на тему «Модель ціноутворення опціонів Блека-Шоулза»

Однією з головних ознак функціонування фінансових ринків на сучасному етапі є значне перевищення обсягів фінансових угод над обсягами операцій з торгівлі товарами. При цьому, зважаючи на суттєве підвищення ступеня нестабільності фінансового середовища, все більша частка фінансових операцій спрямовується на страхування фінансових ризиків. Одним з типів похідних фінансових інструментів, які використовуються як для хеджування, так і з метою отримання прибутку, є опціонні контракти. Важливою умовою опціонного контракту, від якої значною мірою залежить можливість суб'єкта отримати прибуток, є ціна опціону. Саме тому питання визначення цін на фінансові опціони має теоретичне та практичне значення з точки зору прийняття рішень в сфері укладання та виконання опціонних контрактів. Все вищезазначене обумовлює актуальність теми наукової роботи та визначає її зміст, мету і завдання.

В роботі автором досліджені теоретичні основи та практичні аспекти застосування моделі Блека-Шоулза для оцінки вартості опціонів. На основі вивчення умов застосування формули Блека-Шоулза автором запропоновані практичні ситуації, в яких вдало можна застосовувати моделі ціноутворення Блека-Шоулза для визначення прибутковості акцій, ціни опціонів тощо. Окрему увагу заслуговує розроблений автором з використанням інструментів MS Excel опціонний калькулятор, що значно спрощує операції з розрахунку ціни опціонів.

В цілому представлені результати дослідження та розробки Дорожан В.В. є безумовно цікавими та мають практичне значення. Однак, доцільно було б приділити більше уваги економічній інтерпретації отриманих результатів математичних розрахунків. Крім того, викладення матеріалу роботи виглядало б більш логічним, якби робота була краще структурована.

В цілому представлена наукова робота містить висновки та положення, які представляють певний теоретичний інтерес та практичну цінність. Задачі, поставлені у роботі, вирішено автором в повному обсязі, представлено наукове дослідження відповідає вимогам, що висуваються до написання наукових робіт. У зв'язку з цим робота Дорожан В.В. може бути рекомендована до захисту в рамках МАН.

Рецензент:
доцент кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Маріупольського державного університету,
кандидат економічних наук, доцент

О.В. Захарова

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу МАН
учениці 11 класу
комунального закладу «Маріупольський технічний ліцей»
Маріупольської міської ради Донецької області
Халізевої Дар'ї Ігорівни
відділення «Економіка»
секція «Фінанси, грошовий обіг і кредит»
на тему «Дослідження кредитування фізичних осіб в Україні та чинників
його розвитку»

На сучасному етапі економічного розвитку важливе місце у пошуку шляхів виходу України з кризового стану займає подальше удосконалення форм кредиту, вироблення зважених підходів до реалізації банківськими установами кредитної політики, формування продуктивної кредитної системи та ефективне управління її ризиками. Сучасний банківський бізнес супроводжують високий рівень конкуренції, ускладнення архітектури фінансового ринку та його дерегулювання, зміни в організації кредитування. Водночас суб'єкти споживчого кредиту в Україні виявились не готовими до суттєвих трансформацій, а надмірна активізація банків щодо кредитування населення посилила загрози стійкості окремих банків і всієї банківської системи. Тому актуальним є дослідження шляхів ефективного розвитку споживчого кредиту в перспективі та вдосконалення підходів до його регулювання та розвитку.

В роботі на основі використання загальнонаукових та спеціальних методів проведене комплексне дослідження умов надання кредитів фізичним особам та необхідних документів для отримання кредиту. Автором узагальнено підходи до розуміння дефініції кредиту фізичних осіб; надано оцінку кредитного ризику; проаналізовано чинники, які впливають на кредитування фізичних осіб.

Проведене дослідження є якісним, тому як матеріал представлений в роботі добре структурований та має чітку логіку. Це виражається у чітких переходах від теоретичного матеріалу (розділ 1) до аналізу (розділ 2) та практичних рекомендацій

(розділ 3) щодо підвищення економічної ефективності функціонування кредитування фізичних осіб на сучасному етапі.

Сутність змісту роботи дозволяє зробити висновок, що Халізева Д. І., провела літературне дослідження провідних наукових праць, яке було використано у процесі написання роботи. Результати дослідження та висновки представлені в науковій роботі мають практичну цінність як підвищення рівня кредитування та зменшення або усунення його перешкод.

Актуальність обраної теми дослідження, характер та аргументованість отриманих результатів, теоретична цінність та практична значимість роботи Халізевої Дар'ї дозволяють рекомендувати її до участі у конкурсі наукових робіт в рамках МАН.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту

Маріупольського державного університету

Л.А. Кислова

РЕЦЕНЗІЯ

**на науково-дослідницьку роботу МАН
учениці 11 класу Бахмутської загальноосвітньої I-III ступенів
школи №18 ім. Дмитра Чернявського
Бахмутської міської ради
Шаповалової Дар'ї Миколаївни
відділення «Економіка»
секція «Фінанси, грошовий обіг і кредит»
на тему «Проблема безробіття молоді на ринку праці»**

Ринкові перетворення в Україні супроводжуються багатьма відчутними соціально-економічними наслідками для суспільства, в тому числі й безробіттям населення. Аналіз формування ринку праці, зокрема молодіжного сегмента, є досить актуальним питанням, адже молоде покоління складає більше ніж половину працездатного населення держави і вимагає особливої соціальної підтримки та захисту в період кризового стану економіки. Оскільки регіональний ринок праці молоді є основним механізмом залучення та ефективного використання праці молодих людей в економіці держави, то вирішення питання молодіжного безробіття передусім повинне відбуватись на регіональному рівні.

Наукова робота Шаповалової Д.М. присвячена дослідженню ситуації на ринках праці для молоді за останні десять років та підкреслює важливість проблеми пошуку роботи серед людей вікової категорії 15-29 років. Автором здійснено спробу виявити проблеми безробіття на національному та регіональному рівнях, та проаналізувати стан молодіжного безробіття в області, та м. Бахмуті.

Представлене дослідження виконане на належному теоретичному та практичному рівні, результати дослідження оформлені з дотриманням основних вимог, що висуваються до наукових робіт. Всі поставлені у роботі задачі вирішено. Матеріал роботи викладено логічно, висновки обґрунтовано.

Наведені дослідження, висновки та пропозиції дають підставу свідчити, що робота була виконана автором самостійно. Проте, не усі пропозиції автора підкріплені

відповідними економічними розрахунками, також робота має суттєві недоліки щодо оформлення.

Тема роботи є досить актуальною і заслуговує на увагу. В цілому робота Шаповалової Дар'ї Миколаївни може бути допущена до захисту на науково-практичній конференції МАН України.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту

Маріупольського державного університету

Л.А. Кислова